

ASED

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

ISSN: 2619-9211

100. YILINDA 23 NİSAN

Her milletin tarihinde onun geçmişine temas eden ve yaşatan milli günleri vardır. Şüphesiz bu milli günler, milletin kaderinde mühim rol oynamış ve bu yönüyle de geleceğini şekillendirmiştir. Bu yönüyle Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ortaya çıkmasında 23 Nisan 1920 tarihinin önemi büyüktür.

Bu sene 100. Yılına idrak ettiğimiz Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutlanan 23 Nisan'ın Türk tarihindeki önemi şüphesiz Meclisin açılmasıyla birlikte Milli Mücadele'nin yeni bir ivme kazanması ve beraberinde işgalci güçlere karşı bir birlikteliğin sembolü olmasıdır. Milli Mücadelenin ve aynı zamanda milli hakimiyetin temel direklerinden olan bu günün milletimize kazandırılmasında emeği geçen Mustafa Kemal Paşa ve tüm kahraman şehit ve gazilerimizi saygıyla yad ediyoruz.

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Cilt: 4 Sayı: 1 Yıl: 2020

web: <http://ased.aksaray.edu.tr>

DergiPark adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ased>

e-posta: ased@aksaray.edu.tr

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Cilt: 4 Sayı: 1 Yıl: 2020

Enstitü Adına Yayın Sahibi

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN

Editörler

Doç. Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU

Editör Yardımcıları

Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre KOCAÖZ

Arş. Gör. Mehmet ÖZKAYA

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Necmettin AYGÜN, Aksaray Üniversitesi

Prof. Dr. Nafiz TOK, Aksaray Üniversitesi

Doç. Dr. Muhammed SARI, Aksaray Üniversitesi

Doç. Dr. Zübeyir OVACIK, Aksaray Üniversitesi

Doç. Dr. Eyyub ŞİMŞEK, Aksaray Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Barış EROĞLU, Aksaray Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sami YILDIZ, Aksaray Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet EVREN, Aksaray Üniversitesi

Bu Sayının Hakemleri

Çetin YILDIZ, Aksaray Üniversitesi

Emine FIRAT, Aksaray Üniversitesi

Faruk YILDIRIM, Erciyes Üniversitesi

Fatma Zişan KARA, Aksaray Üniversitesi

Gülperi MEZKİT, Aksaray Üniversitesi

Hasan ATAĞ, Kırıkkale Üniversitesi

İsmail GÖKDENİZ, Kırıkkale Üniversitesi

İsmail GÜNEŞ, Aksaray Üniversitesi

Leyla İÇERLİ, Aksaray Üniversitesi

Mehmet Ertuğrul UÇAR, Aksaray Üniversitesi

Mehmet YILDIRIM, Aksaray Üniversitesi

Murat ALTUĞ, Aksaray Üniversitesi

Vahide Bahar YİĞİT, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Sekretarya

Arş. Gör. Şükriye ULAŞKIN

İletişim

<http://ased.aksaray.edu.tr>

ased@aksaray.edu.tr

DergiPark adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ased>

Adana Yolu Üzeri E-90 Karayolu 7. Km / 68100

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Cilt: 4 Sayı: 1 Yıl: 2020
http://ased.aksaray.edu.tr
DergiPark adresi: https://dergipark.org.tr/tr/pub/ased
ased@aksaray.edu.tr

Editörden...

2020 yılı Haziran sayımızı siz değerli okuyucularımızla paylaşmanın heyecanını yaşamaktayız. Dergimizin bu sayısında Sosyal Bilim araştırmalarına katkı sağlayacağını düşündüğümüz yedi makale ve bir kitap incelemesi yer almaktadır. Bu sayımıza katkı sağlayan araştırmacılara, hakemlerimize, yayın ve bilim kurulumuza teşekkür ediyorum.

Doç. Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU
Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ISSN: 2619-9211

100. YILINDA 23 NİSAN

Her milletin tarihinde onun geçmişine temas eden ve yaşatan milli günleri vardır. Şüphesiz bu milli günler, milletin kaderinde mühim rol oynamış ve bu yönüyle de geleceğini şekillendirmiştir. Bu yönüyle Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ortaya çıkmasında 23 Nisan 1920 tarihinin önemi büyüktür. Bu sene 100. Yılıni idrak ettiğimiz Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutlanan 23 Nisan, Cumhuriyet Türkiye'sinin inşa sürecinde temel etkenlerden birisidir.

Bu tarihe giden yol, şüphesiz zorlu ve karanlık bir süreç içerisinde gerçekleşmiştir. Şöyle ki, 16 Mart 1920 sabahı, Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin Misak-ı Milliye kabul etmesini bahane eden İtilaf kuvvetleri, Osmanlı başkenti İstanbul işgal etmiş, Mebusan Meclisi 18 Mart'ta son toplantısını yapmıştı. Böylece 19 Mart 1877'de açılan ilk Osmanlı Meclisi bundan tam 43 yıl sonra 18 Mart 1920'de görevi sonlanmış oldu. Mustafa Kemal Paşa'nın ertesi gün 19 Mart'ta bütün vilayetlere, müstakil livalara ve kolordu kumandanlarına Temsil Heyeti adına gönderdiği telgrafta, Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip bir meclisin açılacağı haberini verdi. Nihayetinde 23 Nisan 1920 Cuma günü Hacı Bayram Camiinde kılınan Cuma Namazına müteakip, Ankara'da 115 milletvekilinin katılımıyla yeni Meclis açıldı. Bu meclisin aldığı en dikkat çekici ve bir o kadar da önemli karar "Hakimiyet bila kayd u şart milletindir" ifadesidir. O sırada saltanatın hala devam ettiğini düşünürsek, bu kararın ne derece ciddi olduğu da anlaşılacaktır. Bu sayede Milli Mücadele'nin lideri Mustafa Kemal Paşa ve beraberindekiler kendilerine yeni bir rota çizerek, bu hareketi başarı ile neticelendirmiştir.

23 Nisan 1920'de Mustafa Kemal Paşa önderliğinde Ankara'da açılan Büyük Millet Meclisi, Türk halkının kendi iradesiyle yeni bir devlet kurduğunun ilanıdır. Meclis'in, 23 Nisan 1921'de aldığı "23 Nisan'ın Milli Bayram Addına Dair Kanun" ile o günü "Milli Bayram" kabul etti. 23 Nisan bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk milli bayramı oldu. Daha sonra bu bayram saltanatın kaldırılışı ile alakalandırılmış, 1 Kasım tarihi "Milli Hâkimiyet Bayramı" olarak kabul edilmiştir. 1 Kasım, Milli Hâkimiyet Bayramı olmasına rağmen bu tarihten sonra Meclisin açılış tarihi olan 23 Nisan, Milli Bayram olarak kutlanmış ve zamanla 1 Kasım tarihi unutulmuştur. Nitekim 1935'te bayramlar ve tatil günleriyle ilgili kanun değişikliğine gidilmiş, 23 Nisan Milli Bayramı'nın adı "Milli Hâkimiyet Bayramı" olarak değiştirilmiştir.

Milli Hâkimiyet Bayramı olarak kutlanmaya başlanan 23 Nisan gününün ilk defa çocuklarla anılmaya başlanması ise Himaye-i Etfal Cemiyetinin bayramı fırsat bilerek yardım toplama faaliyetleriyle olmuştur. I.Dünya Savaşı yıllarında kimsesiz çocuklara yardım için kurulan ve 1921 yılında yeniden çalışmalarına başlayan Himaye-i Etfal Cemiyeti, bu amaçla 23 Nisan

1923'te pul çıkartmıştır. Basılan bu pullar vasıtasıyla 23 Nisan Milli Hâkimiyet Bayramı kutlamalarından çocuklar için bir gelir sağlanması amaçlanmıştır. Daha sonra 23 Nisan 1926 tarihine gelindiğinde Cemiyet, "himaye-i etfal günü" yerine "çocuk günü" olarak adlandırmıştır. Artık bir yandan TBMM'de kutlanan resmî ve millî bayram olan 23 Nisan ile diğer yandan Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin ilan ettiği "çocuk günü" ayrı ayrı iki etkinlik olarak, ama aynı gün kutlanmaya başlayacaktır. 1925'ten itibaren Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin "himaye-i etfal günü" veya "çocuk günü" olarak kutladığı 23 Nisan, 1927 yılından itibaren günümüze kadar gelecek şekilde "Çocuk Bayramı" olmuştur. Böylece 23 Nisan, Çocuk Bayramı adı altında ilk kez 23 Nisan 1927 tarihinden itibaren kutlanmaya başlamıştır. Bugünkü ismini yani "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" adını alması 1981 yılının 17 Mart'ında çıkarılan kanunla olmuştur.

Bugün uluslararası bir boyut kazanmış olan 23 Nisan'ın Türk tarihindeki önemi şüphesiz Meclisin açılmasıyla birlikte Milli Mücadele'nin yeni bir ivme kazanması ve beraberinde işgalci güçlere karşı bir birlikteliğin sembolü olmasıdır. Milli Mücadelenin ve aynı zamanda milli hakimiyetin temel direklerinden olan bu günün milletimize kazandırılmasında emeği geçen Mustafa Kemal Paşa ve tüm kahraman şehit ve gazilerimizi saygıyla yad ediyoruz

Yararlanılan Kaynaklar:

Mehmet Ö. Alkan, "23 Nisan'ın Gayri Resmi Tarihi (En Doğru Bildiğimizden Kuşkulanmak-5)" Toplumsal Tarih, Nu:208, Nisan 2011.

Veysi Akın, "23 Nisan Millî Hakimiyet Ve Çocuk Bayramı'nın Tarihçesi", Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.3, S.3, Yıl 1997.

Firdes Temizgüney, "Demokrat Parti Dönemi 23 Nisan Milli Hâkimiyet ve Çocuk Bayramı Kutlamaları", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Mart 2019, 23(1).

Makbule Sarıkaya, "Cumhuriyet Türkiye'sinin İlk Çocuk Haftası", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi Cilt : XXV, Kasım 2009, Sayı: 75.

İÇİNDEKİLER

Makale

KÂR-I NÂTIK TEMELLİ MAKAM ALIŞTIRMALARININ TÜRK MÜZİĞİ SES EĞİTİMİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 1-21

Ayçin ÖNER, Sema SEVİNÇ

ÖRGÜTLERDE DENETİM İŞLEVİ VE ÇALIŞANLARDA DENETİM ALGISI: HAKKÂRİ EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ 22-41

Savaş ŞİMŞEK

ÇAĞRI MERKEZLERİNE GÜNCEL BİR BAKIŞ: BANKACILIK SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 42-63

Tülay ÖZBEK

THE INVESTIGATION OF THE UNIVERSITY STUDENTS' SELF-DISCLOSURE BEHAVIORS IN TERMS OF PERSONALITY TRAITS AND IDENTITY PROCESSES 64-77

Yunus BEDİR, Denis ATA, Merve SÜDEMEN, Ahmet Taner ŞENER, Ümit MORSÜNBÜL

AÇIK ANLATIM YÖNTEMİNİN HAFİF DÜZEYDE ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNE SAHİP ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DERSİNDEKİ RİTMİK BECERİ EĞİTİMİNE ETKİSİNİN ANALİZİ 78-109

Ali Kerim ÖNER, Hakan SARI

YENİSEY VE ORHUN YAZITLARINDA YER ALAN 'EŞ' KAVRAMI ÜZERİNE BİR İNCELEME 110-122

Gülperi MEZKİT SABAN

HALK BİLİMİ ARAŞTIRMALARINDA YAZILI KAYNAK OLARAK SÜLEYMAN-NÂME 123-144

Ahmet Özhan SUCU

Kitap İncelemesi

BUNALIM EKONOMİSİNİN GERİ DÖNÜŞÜ VE KÜRESEL KRİZ 145-153

Tuba GEZER